

Kap.2 Sammendrag av de viktigste punktene

Du skal kunne forklare følgende ord:

Kultur, flerkulturelt, eksistensielle spørsmål, religion, bønn, sjelevandring, livssyn, ateist, agnostiker, hellig, pilgrim, normer

Hvorfor man kan si at Norge er blitt et mer mangfoldig land, hvordan dette har skjedd og hva følgene av dette er.

Vi kan si at Norge har blitt et mer mangfoldig land fordi landet har blitt mer **flerkulturelt**, det vil si at Norge i dag har et mangfold av religioner og livssyn.

Det er først og fremst **innvandring** fra andre land og kulturer som har ført til det mangfoldet vi finner i dag. Siden 1970 har mange av verdens religioner blitt etablert i Norge. De fleste innvandrerne tilhører verdensreligionene islam, hinduisme, buddhisme og kristendom. Vi nordmenn **reiser også mer**, og vi reiser stadig oftere til andre kulturer langt borte. Samtidig kommer også mennesker fra hele verden til Norge. I tillegg fører bruken av **medier og Internett** til at mange i dag har en del kunnskap om andre religioner og livssyn.

Følgene av at Norge er blitt et mer mangfoldig land er altså at landet har blitt mer flerkulturelt på grunn av at vi har mange ulike religioner og livssyn midt i blant oss, og at vi har fått en større åpenhet rundt dette. For 30-40 år siden var Norge mer ensartet og det var ikke naturlig for folk og både se og oppleve andre kulturer og religioner enn kristendommen og vår egen norske kultur.

Hva ordet religion innebærer og eksempler på noen tanker som er felles i de fleste religioner.

Religion er troen på en virkelighet som vi i dagliglivet ikke kan se, høre eller bevege oss i. Hvordan denne andre virkeligheten er, har de forskjellige religionene helt ulike oppfatninger om. I tillegg gir religionene svar på noen av de eksistensielle spørsmålene vi mennesker synes er viktigst i livet.

Det finnes også noen tanker som er **felles** i de fleste religioner. Det er troen på en åndelig verden, troen på at det finnes en eller flere guder, at menneskene skal leve i kontakt med det guddommelige og at døden er en overgang til en ny tilstand.

Hvordan religion kan vise seg på ulike måter.

Uansett hvilken religion vi ser nærmere på, vil vi finne at den kommer til uttrykk på flere forskjellige måter:

- **Fellesskap** – en religion er et fellesskap av mennesker, og noen religiøse ledere står i spissen for dette fellesskapet.
- **Handlinger** – en religion viser seg i levemåter, skikker og tradisjoner, og de troende utfører høytidelige handlinger sammen.
- **Tro** – en religion dreier seg om å tro. Det er en måte å forstå livet på, og dette kommer fram både i en bestemt lære og i mange fortellinger som er viktige for de troende.
- **Følelser** – en religion handler også mye om følelser, det de troende opplever og kjenner inni seg.
- **Bygninger og kunst** – en religion har som regel synlige uttrykk for det som mange synes er vakkert: flotte bygninger, kunst og utsmykninger av forskjellige slag.

Hva ordet livssyn innebærer og eksempler på hva som kjennetegner et ikke-religiøst livssyn.

Et **livssyn** er opptatt av hva det vil si å være menneske, at du har tenkt igjennom hva livet går ut på, og hvilken plass vi mennesker har i tilværelsen. De forskjellige livssynene er like opptatt av de samme eksistensielle spørsmålene som religionene er.

Det som kjennetegner et ikke-religiøst livssyn er at de har en oppfatning av livet som ikke inneholder tanker om en usynlig virkelighet, altså det motsatte av religion. Ikke-religiøse livssyn har også gjerne en klar oppfatning av hva som er rett og galt, men disse tankene er ikke samlet i et hellig skrift. Noen ikke-religiøse livssyn setter mennesket i sentrum, mens andre er mer opptatt av det store samspillet mellom alt som lever i naturen – planter, dyr og mennesker. De som har et ikke-religiøst livssyn, legger ofte stor vekt på naturvitenskapens resultater og det vi mennesker kan finne ut gjennom fornuft og erfaring.

Forskjellen mellom en ateist og en agnostiker.

Ateister: Det finnes ingen gud

Ordet ateist kommer fra det greske ordet *atheos*, som betyr «uten gud». En ateist avviser enhver form for gudstro eller et liv etter døden. En del ateister har et negativt syn på religion. De mener at menneskene ville hatt det mye bedre uten religiøs tro, blant annet fordi religionene kan føre til både undertrykkelse og krig.

Agnostikere: Vi kan ikke vite

Ordet agnostiker kommer fra det greske ordet *agnostos*, som betyr «ukjent». En agnostiker utelukker ikke at det finnes en eller flere guder, men mener at dette er noe vi mennesker ikke kan ha kunnskap om. Vi kan ikke vite noe om ting vi ikke kan erfare, sier agnostikerne, og derfor er religiøse forestillinger altfor usikre til at vi bør bygge livet vårt på dem.

Begrepet *hellig* og eksempler på hva dette kan være

At noe er **hellig** vil si at det er noe som er annerledes enn det hverdagslige, ofte fordi det har forbindelse med det guddommelige.

Eksempler på noe som kan være hellig er:

- Tekster
- Bilde
- Gjenstand
- Dager
- Personer
- Rom
- Steder

Hvordan vi kan vise respekt for hverandre og andres religioner.

Vi har alle noe som betyr mye for oss i livene våre. Siden dette er viktig for oss, ønsker vi også at andre skal møte det med *respekt*. Respekt er å ta hensyn, og at du viser med din oppførsel at andres ønsker og behov betyr like mye som dine egne. For mange dreier disse viktige tingene seg om livssyn og religion. Vi bør huske på å møte andre menneskers religion eller livssyn med den samme respekten som vi selv ønsker å bli møtt med. Ofte koster det veldig lite å vise respekt.

Her er noen eksempler:

- Ta av deg lua eller capsen før du går inn i en kirke.
- Ikke løp eller rop høyt på en kirkegård eller gravplass.
- Ta av deg på beina før du går inn i en moské.
- Ikke kom med negative kommentarer om andres tro eller mangel på tro.

Alle vet hvor viktig det er å bli tatt på alvor og bli forstått. Ingen liker å bli «tråkket på», ledd av eller misforstått. Dette er følelser vi alle kan kjenne oss igjen i.

Noen ganger kan vi såre eller fornærme andre uten å mene det eller tenke over det. Det kan for eksempel skje når vi er ute og reiser og kommer til nye steder, med andre *normer* (uskrevne regler) som styrer hva man gjør eller ikke gjør. Er man på ferie lenger sør i Europa og skal besøke kirker der, så får man ofte stygge blikk fra lokalbefolkningen om man går inn i kirken med bare bikinitopp og shorts, eller bar overkropp. En slik oppførsel viser mangel på respekt – det er ikke akseptert å kle seg slik på et hellig sted. Det er mangel på respekt fordi det bryter med kulturelle og religiøse regler på stedet.